

המציפה

ערתון שבועי

לכל עניני החיים, לספרות ולמדעים ולכל עניני היהודים.

יוצא לאור בכל ערב שבת.

מהיר החתימה על המצפה

באוסטריא אונגרי:
 לשנה 7.— כתרם
 להצי שנה 3.50
 לרבע 1.75

כאשכנז:
 לשנה 8.— כתרם

ביתר הארצות:
 לשנה 9 כתרם — 9.50 פראנק.

"רמת המצפה"
 נכנסת עתה בגליון עצמו, הגדולתה משהיה
 ומכיל הסדר ספרותי יותר מאשר עד כה.
 אין הנחה מהמהיר.

מהיר גליון בודד 14 הלר.

מחיר מודעות או הזכרות לנפטרים
 לפי גדל השטח.
 ברכת מוט 60 הלר. תודעת אירוסין כתר.
 זו או זו בראש הגליון שני כתרם
 המישה-מקומו עליו להודיענו מיד לא
 רק יש מקומו החדש, כי גם יש
 מקום בית הדאר הקודם.
 קאנטא של פאסטשעק נומר 76.918
 האדרסה לבית המערכת ולאדמיניסטרציה
 „HAMICPE“ Kraków,
 (בחזן לארץ להוסף: Oesterreich)
 בע"פ: רחוב סטבאטיאנא 32

Kraków, 21 Stycznia 1910.

גליון ד.

קראקא, י"א שבט פ' בשלה תרע"ו.

העברת גולי היהודים לטורקיא

מאת הנהגת ה' איק"א קבלנו את ההודעה הזאת, שלא נוכל להעלימה מאת הקוראים:

אנשי הממשלה החדשה בטורקיא מחזיקים לאחת מהכובות הראשונות והנחוצות, להושיב נהלות שומנות רבות בארצותם. נשיא הפרלמנט אחמד ריזא בעי אמר אל החכם כשי ר' חייב נהום לפי העתונים, כי נכונה הממשלה להכניס גולי יהודים רבים ולהושיבם בארצות שונות בטורקיא ולתת להם זכויות שונות, למלא מקומות ריקים מיושבים באנשים עמלים אהבי שלום. דומה לזה דבר המניסטר לעניני מוסדות הסדר בסניאט. על יסוד הדברים האלה הציעה חברת איק"א (אללגע-מינע יודישע קלאניזאציאנס-ארגאניזאציאן) ע"י ציר טורקיא בברלין לממשלה הטורקית כתב זכרון ע"ד הושיבת יהודים בטורקיא התום מאת חברי הועד המרכזי של איק"א היוביק דיר "גינזברג-ברלין, יועץ-המסחר גרשון סימון-ברלין, יועץ-סתר לרפואה פרופסור סענאטור ברלין, יועץ-המסחר ל' פייטס-ספרד"י, יועץ-המסחר בנימין הירש-הלברשטאדט, יועץ-המסחר ג' טארקס-קניגסברג, איק"א נוסדה, יודישע אהרי שתי ועידות גדולות על יסוד הצדקה ואין בה שום טנדנץ פוליטית ומפלגית, ובראשה עומדים חשוכי הרוח בנמה ארצות. הפרוגרמה מתאימה לתכונת היישוב, שקי"א רוצה בה. אין לנו דורשים — כתוב בכתב הזכרון הנ"ל — בהחלנו פעולתנו שום זכויות מגודרות לא פוליטיות ולא

עצמה ועד של טורקים פטריוטים נכבדים ואנשי הסדר, שתהת הסותו יעשו כל המעשים.

הנהגת הח' בהיותה רואה את הנולד התנתה מראש יששום שנוי במניסטריום לא יוכל לבטל את הבטחת, הממשלה והתחייבותה.

בהיות הכרעת הממשלה הטורקית מוצעת לפני הקהלות היהודיות יעמד דבר התאחות היהודים בטורקיא על בסיס הדיש. השתתפות הקהלות תעזור מצד אחד להמציא את הבספ הרב, הדרוש למפעל הקולוניזציה ומצד שני תמנע מאת המפעל הגדול כל תכונה מפלגית צרה, וצריכים להעיר, יש המטייל ה טורקית התנתה התנאי הזה מראש על מעשה התאחות היהודים בארצה, אך אין ללמוד מזה, שהאיק"א עומדת בצרה או צוררה להסתדרות אחרת, העוסקת בהושיבת יהודים במזרח. מטרת החברה היא לחבר לאנודה אחת את כל ההסתדרויות, המטפלות ביישוב יהודים במזרח באיזו צורה שתהיה, ומן הדרך הזה לא תסור בכל החשדים, שיהשדו בה.

זאת היא הודעת הח' החדשה, שתתפרסם בעתונים ואלה מאחינו, שהיו רחוקים עד כה מן הציונות, בלי ספק ישבחו את המפעל ורבים ידבקו בו ויתאוו, שיהיה להם חלק במצוה הזאת.

אנחנו מצדנו רואים בזה,אמנם, תקון טעות עצומה, שנפלה בהסתדרות הציונות בראשית הוסדה, כי בשכללה את ההסתדרות על בסיס לאומית צמצמה את פעולותיה בחוג קטן, ע"פ רוב צעירים, שנקל היה להם למלא

אדלע דברה אליו על אדות העסק, כמה מינ, ארג ישנם, שעבר עליהם כלה ואינם עוד לפי המדה ועל אדות ההפתחה והנכיון מן המחיה, והוא שמע והרכיז את ראשו ושתק, כי לא הבין כל מאומה.

יום סגריר היה, הרי עבים שהורים נערמו על השמים ונמפים קמנים זורמים תכופים ארצה. בהנותה של אדלע פירלהלין רבה העבודה, עגלות טעונות סחורה מנסות בשמיכות עבות עומדות ומהכות בחוץ, עגלה מפורקה ונוסעת רקנית הלאה ועגלה מלאה באה על מקומה. כל הסחורה של הפירמא פֵינקלשטיין מובאה הנה, כל הידים מלאות עבודה. המשרתים אצים רצים הנה והלום, אלה נושאים ואלה מקבלים ואלה מסדרים כל מין ומין בפני עצמו, ועקרת הכיר מנצחת על כלם. הסוכן הראשי עומד ומשגיח על הקבלה וקורא בשם כל ארג וכל מדה נכונה ומרדכי יושב על ספסל הרכיבה שלו, שומע מפיו וכותב על הספר. כל חושיו נצטמצמו באזניה, עיניו בגליון אשר לפניו וידו מטהרת וכותבת מאליה, עכשו הוא באלימנט שלו, בלו נתון במה שלפניו, כל מחשבה זרה היוצנית אינה עולה על מחו, רק שמות של מיני ארג שונים ומספרים של מדות מתרשמים במחו, והוא חוטף ונותן לאותם הרשמים צורת אותיות וציונים ותוי מספרים על הנייר. בבואו אל השורה האחרונה, הוא מנגב את הדין הלח בנייר ספוגי ומחפך את הדין וממלא גליון אהרי גליון, הוא עובד בכונה רבה ודיוק נמרץ וכמעט בלי נשימה כמכונה היה, פתאום נפתחה הדלת ואחותו פרצה הביתה, נדחקה עד מקום אחיה וקראה את שמו ברעדה.

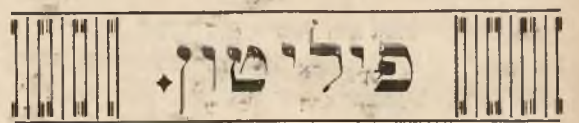
מעט בואו בכרית הנשואין לא באו אליו אמ

ישלו והוא יפזו ויכרכר לפי רוחם, הוי, כפא מנוחך הוא בעיני כל רואהו וגם בעיני עצמו!

אשתו והסוכן הראשי הלכו עסוקים וטרוזים הלאה אל יתר החדרים המלאים סחורה והוא שקוע ברוב ירעפיו נשאר עומד. יחדי בחדר הקיצוני של החנות נשען על סף החלון ובלי דעת לקח איזה דונמא של ארג המונחת לפניו והתחיל מוציא את חוטי השתי והערב, כמו בוחן ובודק הוא את סב הסחורה ואת אופן עבודתה, ומהו עסוק בהתבוננות על מצבו, על התהום הנוראה והחשכה, אשר בה כרע רבץ. עקוד ידים ורגלים בקרבן עולה על מזבח אהבת הבצע!...

הוא הרגיש מועקה במחו ובבדות בכל אבריו ונרפה לו, כי הוא נקבר חיים, בקבר של פרקמטיא מכל מיני בד וארג ואינו יכול להניע אבר, הסר לו גם אור לנשימה, ועוד מעט וימות בהניקה...

באותה שעה שבה אשתו כלוית מנהל הקנקורם, ושקלה ומרתה עמו על דבר המקנה והקנין וזמן הפרעון, מרדכי הקיץ כמו מתרדמה והביט בה ובה, כי שכחו באיזה מקום היא נמצא, אדלע נגשה אליו ולחשה באזניה, כי יתאשש, ולא יהיה חוזק בהקיץ, פן יהיה לבון, והיא סקר עליה כהולך לגרודם על שושרו-מעניו, רגש של תעוב ונעל-נפש תקפהו, גוש בשר זה לפני מי הוא מתיפה? למה שתה את כל עדיה עליה? גם כאן היא רוצה להתפאר בעשרה ולהבליט את כל שכיות המדתה? האין זה לועג לרש? הכאמת העשירות כל כך מלאה אשר ונחת כמו שהעניות מנולת ומלאה כעם ומכאובים? האם שעה אחת של קורת רוח בקרבת רעה אהובה אינה שזה יותר מהיים ארוכים עם אשה בלתי נאהבה עם כל עשרה ותכ שימיה גם יחדו?...

מסנאי דרבה מכרעא.
 מאת ישעיה פוכס — פרמישליני.
 (סיף.)

כמי פצצה נפלה הישמעיה-בחנותה של אדלע פירלהלין, כי הפירמא פֵינקלשטיין קראה שטמה בלם שמתו ונהנו הנאה מרובה, מהסוכן הראשי עד הנער המטאטא את הכית. הפירמא הזאת היתה האחת, אשר יכלה להתחרות אתה וכנפלה תמלא היא מהרכבה. הנושים פתחו קנקורם, ומנהל הקנקורם רצה למכור את הכל בבת אחת והכריז, שהרוצים לקנות יבאו לראות ולהעריך את ערך הסחורה הנמצאה. גם אדלע היתה בתוך הבאים, היא באה שמה כלוית בעלה וסוכנה הראשי, אדלע הלכה מארון לארון, ממירף למירף, והוציאו לפניו חתיכה אחרי חתיכה, והיא הביטה בהסתכלות חכמה על הכל, היתה דעתה על הכל והעירה על הכל, והסוכן הראשי רשם לו על ספר זכרונות כיסוני הערות ומספרים נחוצים.

ומרדכי נגדו אהריהם ואיש לא שעה אליו ולא שאל את הות דעתו. באותה שעה הרגיש את עצמו כמיותר לגמרי וכלו כנטול רמי, הוא השתקע במחשבות ורגש של יאוש תקף אותו, מי לו פה ומה לו פה? הוא אבר מדולדל או גוף מתנועע באופן מיכני וכל נשימה אין בקרבנו, אהרים יכוננו את נוצת המיכניזם

אחרי כל דרישות הפרוגרמה הרחבה הכוללת את כל מקצועות חיי צבור, יושב בארצו ואין שום מסכה חיצונית עומדת למפגע לו. אבל בכל אשר מלא סדר העבודה הזה שמחה ונחמה את כל הרבך בעמך באהבה ורוצה בנחמתו. דאבה נפשוני אחרי כן בראותנו כי התכנית, הערוכה בכל צרכי לאום חפשי ועומד ברשות עצמו עמדה לשטן לציונות, למשוך אליה את העם עצמו. העם עומד מנגד, יען לא יכול הדור הזה להתהפך פתאם כלו לעדת צעירים, שאין להם דבר עם חיים קודמים, הדבקים בכמה קשרים בארצות גלותם. ביחוד הרחיקה שאיפת הקולטורה היהודית החדשה את רוב ישרות העם, אמנם צדק אחד העם, שלפני הכשרת הארץ צריכה לבא הכשרת העם, אבל זהו רק במובן פוליטי וככללי. העם כלו צריך לפקוח עיניו ולהכיר שאין לו ארץ לשבת בה, שכל בטחונו בחסדי העמים הוא הכל וריק, שהיהודים בארצות המזרח הם בסכנה גדולה ותחת לשלחם להתפורר בחצי הכדור השני באופן שיאבדו לעמנו ברבות הימים ויטמעו בלאום האמריקני. נחוק להשיבם למזרח, שמישם באן אבותינו ולכונן להם ישוב יהודי, בית נאמן, שתקוה טובה נשקפה ממנו לעתידות הלאום, אבל קולטורה יהודית במובן לאומי של עם יושב בארצו אפשרית רק בארץ יהודית וברור חדש, שנוכל ישם בספירה הפשוט, ואין לדחוק את השעה, ובכך אופן בכדי לקים מצות קולטורה אין להרחיק את העם עצמו מן העבודה הלאומית הגדולה בעת שאי אפשר לעשות דבר בלעדיו, זאת היתה מעות הציונות ואת המעות הזאת תתקן ההסתדרות החדשה, שהעקר הוא לה השתתפות כל העם היהודי במפעל המכוון לכל העם.

אך רק המעלה האחת הזאת יש לאיקץ ולעמת זאת היא חזרת למעות הישנה, שמעו כל העוסקים בצרכי הצבור עד כה ושאפסותה כבר נגלתה לכל הרוצה לשים לב לחייו. הוא חזרת אל שימת הפילנתרופיה, כמתן צדקה היא רוצה לבנות ישוב חדש לעמנו ושכחה את פשימות הרגל של צדקות הבארוץ הירש והבארוץ רותישלד. אמנם הם ישניהם על דעת עצמם עשו מה ישעשו והח' החדשה רוצה לשותף את הקהל הגדול, אבל התוצאות לא תהיינה. שונות מתוצאות צדקת הנדיבים, הצדקה תרגיל את המקבלים אותה, לחטיל עצמם על הצבור לעולם, הצדקה תרפה את ידי הנחנים ממנה ותמית בהם את החפיץ הטבעי לרכישת צרכיהם בעמל כפיהם, תבטל את האנרגיה ואחותו, אשתו קבלה אותן בפעם הראשונה כסבר פנים זועפים, דברה אליהן מגבוה, ורמזה שאיננה מוצאה נחת רוח בבקורי קרובים, או נשבעה האם הנעלבה באפה, שלא תראה את פניה עוד ושלא תקבל שום עזר ותמיכה מבנה. היא הבינה תיכף, כי כלתה יראה, פן תפול למשא עליה בכלבלת שיבתה, היא החיתה את נפשה כמו לפני טאריגת פזמקאות ונתה מתפירת לבנים, ושתיחה הוקירו רגלן מבית בנם, הוא התגנב לפעמים אליהן בסתר וראה בצערן, אך כל דבריו לא הועילו לקחת מידו משאת מאום.

פני מרדכי הלבינו כמת, ביאת אחותו הפתיעה אותו, מכב אחד על פניה החמרים מבכי, הורוה כי איזה אסון קרה וסכנה צפויה לאחוכי נפשו. — מה נהיתה? שאל בחלחלה. — בא מהר! האם חולה, חולה מאד!

מרדכי זרק את העט מידו ועשה כתם גדול ושהור על הגליון, קם ממקומו והפך את ספסל הרכיבה, אשר ישב עליו, חטף את המעיל התלוי על היתד ונחפו לצאת. בצאתו החוצה בעודו בפתח קלטו אוזניו את הערת אשתו: — נבלה זו, לא יכלה לבר לה עת אחרת להתחלות כי אם היום!

ואת האיניציאטיבה של היחיד, אנשים כאלה, הודעים שיש להם אפטרופסים המגנים עליהם, מתנהגים בקלות דעת, עושים הכל במכוונות מתות, לצאת ידי החובה כעבדים, אבל לא יתאמצו לבצר עמדתם ולדאוג לעתידם, מי שמרגיש שצרכיו מוטלים על עצמו ישנים גם כהן קמץ בעזרת כחו הטבעי הנמוע בכל בעל-החיה, לרכוש צרכיו, אבל המרגיש שיש לו מאין להוציא כסף בלי יגיעה לא יתאמץ לעולם בעצמו, כי אם יקרא הב הב.

תקון כל המעוזות של כל ההסתדרויות נוכל לקנות רק מהתאחדות כגון בעצה אחת לאגודה אחת ומהוראת כל אחת על מענתה, ואם באמת לא תעורר קנאה ותאות התחרות את עיני העומדים בראש ההסתדרויות האלה יבא הדבר סוף סוף לירי, כך, כי רק בזה תישועת ישראל.

על המצפה

לשאלת קפוח פרנסת היהודים. רנילים אנחנו לחתרעם על הלוקוסוס המכלה ממנו של ישראל. האיש במצב בינוני, המכורך בבנות אחרות יודע לשיר מזה שיר ארוך, כובעים פעמים בשנה והמהדרות מן המהדרות מוכרחות לחדש בכל תקופה כובע מיוחד, הרי ארבע פעמים בשנה, — והלוקוסוס בתלבושת נשים! רבשע, הוא לא יכלה את הרכוש לכה, אלא גם את הנפש, לא אחת מבנות ישראל הקנאה מוציאה אותה מן העולם ויורדת בדמי ימיה שאולה, יען אין יד אבותיה משגת להלבישה על פי המדה האחרונה, כאשר תלבושת בנות האמידים, אבל לפרוש מן הלוקוסוס לגמרי אין לנו כל אפשרות, כבר בימי העת העתיקה יודע בן אמוץ לציין המון פארים וקשומי נשים הרבה מאד, וההשתמשות בלוקוסוס כבר התאזרה אצלנו ונשרשה בנפשונו וברמנו, חוץ מזה טוב הלוקוסוס ומועיל מאורך גיסא, לא רק מערכו האסטטי, כי-אם גם, וזהו העקר, אשר רוצה אנכי להרגיש, מערכו הכלכלי, כמה ידים הוא מעסיק! אלפי אלפים פועלים ופועלות מוצאים ממנו את פרנסתם. — אבל הבל, שגם מזה מססידים אנחנו הגליצים הפסד מרובה, בגליציה אין אף בית חרשת אחד למעשה הכובעים ותכשיטי נשים, וחוץ מאיזה מאות פועלות העובדות

בזמן "הסזון" בתי מסחר אשכנזים, לקשט וליפות את צורות הכובעים הבאים מהוץ לארץ, אין גליציה מכנסת בלום, אלא מוציאה כסף לרכבות לכיהם, לוין ולאשכנז. לכן אין לבעלי היכלת רק לשים לב לתעשייה ולהרשת המעשה ולתת עבודה ושכר לאלפי הולכי במל וישאר הכסף אצלנו, וכל ענף מענפי החיים והכלכלה גם הלוקוסוס בכלל, יהיה לנו לברכה ולא לקללה בארץ, כלל גדול הוא, שאין איש שבע רצון ממצבו ומי שיש לו מנה רוצה מאתים, הפועלים, ביחוד הצעירים, אשר שכלם לא בשל כל צרכו, ואשר שמעו או קראו איזו קטעים מתורת מרקס, הולמים על דבר מהפכה כללית, על איזה אוטופיה, שגם הם בעצמם אינם יכולים לצייר אותה על בורה, בלשון מדברת גדולות ובהתלהבות עצומה, מדברים הם תמיד בנותני העבודה ומכנים אותם בכל שמות של גנאי, עלוקות, מוצצי דם, אקספולואטטורים וכדומה, אנכי כשאני לעצמי יכול להנות מהלומותיהם ומדבריהם כמו שאנכי נהנה למקרא איזו אידילה יפה, אשר אינה במציאות, אבל מעולם לא נגררתי בהתלהבותם וקרירות רוחי לא עזבתני בהתחשבי תמיד עם המציאות. אני יודע, כי במקום שאין קבלנים נותני עבודה, ישבעים אחרים מן העם הולכים במל וחיים מן האויר או מוטב לאמר, שאינם חיים כלל אלא צומחים, צומחים רבות! צומחים כעשב השדה ובין לילה ייבשו ואינם. לכן אמרתי: דרך ארץ שקצים! הסירו הכובע מפני האקספולואטטורים, כי במקום שאינם תגדל הרעה שבעים ושבעה, אדרכה! הכניסו לנו אקספולואטטורים במדה הגונה וגדולה, ותראו כמה יעמט מספר המהגרים מגליציה להוץ לארץ — ומספרים ידברו.

אמת נכון הדבר, כי הבסים ישל כל עם ועם היא עבודת האדמה, אבל מה אעשה, שגם כאן באה המציאות ומטפחת על פני הכלל הזה, כמה שנוגע אלינו, אלפים שנות גולה, נדנדו ומלטול עקרו אותנו מהעבודה הפוריה הזאת בשעתה, ועשו אותנו, מסבות אשר אין כאן המקום לכארץ, לעם אוהב את המשא ומתן, הוג מבטנו נתגדל, השתגנו הוחדרה, מעמנו נשתפר, נפשנו התאצלה וקיבתנו נתפנקה, בד עב עושה שרמת כעורנו ומאכלים גסים אין קיבתנו מעכלת, העני שבישראל מאכלו יותר הגון מאשר אמיד וההוזהר על הפתחים כתנתו מבר דק, השיבה לאחור אל מצב האכרות אי אפשר לנו, אעפ"י שאנחנו מוכשרים להסתגל לכל מצב ולכל תנאי החיים, עובדה היא, כי עבודת האדמה במדה מצומצמת מחיה את בעליה כרוחק

הכסף הזה חרם הוא וכל הנהגה ממנו אינו יודע שלו כנפשו וחיוו עליו למשא...

ועוד הפעם סוף השנה, הוא יושב וסופר וחושב וגומר את הבילינגץ ומחישבה אחת מעסיקה את מחו, לא! הוא לא יחכה אף רגע, הוא ישתגע מרב צער, יותר אי אפשר לו לסבול, היום יהיה הסוף ויעבור עליו מה, הוא ישוב אל אחותו, י"א חדשים, כתוב בספרי חסידים, ממרקים את הרשע בגיהנם, ולו כלו כבר י"ב חדש! מכל העשר והרכוש הזה לא יקח אף חוט, רק את נפשו יציל, עוד בערב הזה ידבר אתה ויודיע אותה את החלטתו, היא יודעת מאד, כי נפשו בחלה בה, וברצון תקבל גם פטורין, היא לא אהבה אותו מעולם, ועל נקלה תתנחם בכוכהלמר אחר, הוא לוקח את החשבון השנתי הכתוב נקי, מקפלהו ושם אותו בכיסו ומרגיש כמו נפלה אבן מעמסח מעל לבו, אחת החליט ולא ישנה, אין ברירה אחרת לפניו, דריכהם מתפעלים מן הוא והלאה.

מרדכי בא הביתה, אשתו לא חתה לו בכליון עינים כמו בשנה שעברה, המטה היתה מוצעת והיא לבושה בשמלת לילה ועסוקה בנקיון שנייה, אשר הוציאה מפיה, היא הפנתה את שכתה ושאלתהו תיכף בבוואו, אם כבר גמר את הבילינגץ וכמה רוח נקי יש. — כפלים מאשתקר — סגן מרדכי מבין שניו ומוציא את הגליון מכיסו, עיניה אורו משמחה ודעתה עליה זחה וענתה ואמרה: — לפני שנתים נתתי לך דמי-בילינגץ חמישים כתר, אישתקר — את עצמי והשתא מה אתה שואל ואתנה לך? — את חפשי! — קרא מרדכי בקול איתן בטוח ורציני.

נור 2 העללער קאסטעט זיא איינע פייערראסטע

צינען דעם בעטראגעס פער טאג אונד זאלל איינע זאלכע אין קיינעם געשעפטע אונד אין קיינער וואהנונג פעהלען, דא זיא דארוך ווהיג שלאפען אונד פאהרען קענען אונד אונטערזעסן זיך איהרעס פערמענענס זיכער פיהלען. עם ליעפערט דיא בעסטע קאנסטרוקציע ציאן פייערעסטען אונד גענען איינברוך זיכערע קאסטען אויס דער

ווייענער קאסטענפאבריק
זעהר קאנקורענצעפיהיג פיר וויעדער פערקויפער אונד פרייוואט פיר זעמטליכע צוועקע אונד צו יעדעס מעבעל-גארניטור לויט וואונש אהנע מעהנקאסטען פאסענד

AKON SCHWARZ, CHKZANOW.
סאלידע פלאטצפערטרעטונגען ווערען געזוכט. פערלאנגען זיא אפערטע.

האניאק לאנער יל פסט

PINKASZ RATH
Sltvovitz- & Cognac-Lager und Brennerei
Borgoprund Siebenbürgen.
על כשרותי ונאמנותי יעידו; ש"ב הרב הגאון האבד"ק ושי"ב הרב הגאון הצדיק מדעש שליט"א.

מודעה רבה.
לעדת ישורון, אשר ישימו פעמיהם לבקש תרופה ולמצא טרף בהכשר גמור, בלי שום חשש ופקפוק, יבואו ויפנו אלי.
פענויאן שמערן, וויללא פיארענטינא אבבאציא
פארמאלס פענואן מאוקאוויטש
בנוי לתלפיות על חוף הים לתפארת כל רואיו. יפים ונעימים היי חדריו במקום שהשמש טרפא בכנפיה, והמאכלות יטעמו לחך כל אובליהם. גם מרחצאות, תפלה בציבור ערב ובוקר, ועין מעדות תעודות מגאוני וגדולי זמננו.
הק' מאיר שמערן.

מגיד.
החברה לומדי משניות באשפיצין מבקשה **מגיד** מיישרים איש ירא ות"ח בעל מסביר ופיפיות יפה, פחות מכן חמשים שנה, ושכרו 700 כתרין לשנה חוץ הכנסות צדדיות. הרוצה להמנות יוכל לבא על הבחינה איזה שבת ויבא תעודותיו מעיר מולדתו ומחרבנים דשם. והעת הקצבה עד 1 מרץ 1910, כי המגיד הישן ילך לדרונו בשלום וברצון טוב במוסכם כל החבורה. הוצאת נסיעת הדרך תושב רק לזה שיתמנה.
אשפיצין שבט תר"ץ. אדרעסס
אברהם קויפמאן
Oświęcim

Wyd.: { Nattali Hof
S. M. Laser
Odpowiedzialny redaktor: S. M. Laser.
Drukiem M. Lenkowicza w Krakowie.
Bożego Ciała 22.

האטעל ורעסטוראציאן כשר לבע"ב יהודים של שלום אהרן ראזענטאל בלבוב, רחוב רזעניצקא 13 טעלעפאן נ"ו 1314

מעטה משובה
J. B. RAPAPORT
Dąbrowa bei Tarnów
GROSSMETHBRAUEREI
Gegründet im Jahre 1876.
u. Premionirt mit Goldenen Medailen.
עמפיעלעט זיינע אללגעמיין געריהמטע ערציגונג אין פערשיעדענען סארטען, א.צ. ראטהען, ווייסען, דאפפעלטעטה, קאפאויין, מאלייאק, ווישניאק, אלמער בוטעלען-טעטה, אללא מאלאנא צו ביליגען פרייען; פערנער ביינענוואקס און שלאדערהאניג פיר קאלאניאל-ווארענהאנדלונגען. פיר רעעלע בעדיענונג אונד פאללסטע צופרייע-רענהייט ווירד גארנאטירט.

ISIDOR KRIEGER
Friedland bei Mistek (Mähren)
פערזענדעט פיהרמאנס-אונד פיאקער-פייטשען אויס פרימא קערן-לעדער גע-שניטען צו ביליגסטען פרייען, פערזאנד פער נאכנאהמע.

HOTEL KATZ
Rzeznicka 7, Lemberg
טעלעפאן נומר 1360

הוא האכסניא והמסעד שלה, שהיו כמה שנים ברהוב רייטאנא ועתה נעתקו הלום ערוכים בחדרים מרווחים ומאכלי מעדנים ערוכים בתכלית הכשרות והנקיה לאחינו ב"י החרדים, אף למהדרין מן המהדרין, יוסף כ"ץ.

גענוזע"פעטט.
ראהעס אונד געקאכטעס פערזענדעט **כשר טעגליך פרישעס** וגם לפסט
Juda Zins, Huslafyn, (Galizien)
פרייע אונד הכשרים מהרבנים הגאוניס מבערוזאן, מפרעמיסלא ומסטרי זענדע אויף פערלאנגען.

M. Gutwirth, Bochnia
Liefert Knochenmehl und Thomasmehl in jeder Gehaltslage zu sehr billigen Preisen.

Ich suche
für die Sommersaison d. J. nach **Bad-Landeck** einen **שוהט.**
B. Juliusberger, Landeck
Preuss.-Schlesien.

מודעה לאורייתא
האבות החפצים בהשתלמות בניהם בלמוד הלשון והספרות יפנו אלי, ואקבל תלמידים גם להאריחים בבית. גם אודיע בזה שמספרי "זרנון ולשון-עבר" נשארו לי רק מעט אכסמפלים ומחירו 1.20 כתר, וזרזין ימחרו לקנות ובל הקודם זכה.
M. J. HEILMANN, Podgórze - Krakau
Józefińska 24.

פירמא אנדערונג.
דיא גראססע אוהרען-גאלה, זילכער אונד יאוועלען-האנדלונג דעס
SAMUEL CENSER'S SOHN & Co. KRAKAU
ווירד יעצט אונטער דער פירמא
LEO KAHANE, KRAKAU
אויס זעלבען לאקאלע **Siradom 11** ווייטער געפירט.
דיעזע אלט בעוואהרטע פירמא ניממט בעשטעללונגען זאוויא רעפארט-רען צו ביליגען פאבריקס-פרייען ענטגעגען אונד ווערען זאלכע פראמפט אונד זארגפאלטיג בעווערקשטעלליגט. — איינקויף פאן גאלה, זילכער אונד יאוועלען צו דען האכסטען פרייען.

Erstes und Grösstes
Gramophonhaus
JOSEF WECHSLER
Engros & Endetail
Lemberg. Sykstuska 2. Krakau, Grodzka 71.
גענעראלפערטריטער דער גראמאפאן אקציען-געזעלשאפט
מיט מארקע שרייבער ענגעלי
גרעסטעס לאנער פאלנישער, דינישער, העברעאישער אונד יודישער פלאטען מיט מארקע ענגעלי.
20.000 פלאטען ערוסטרעסטער קינסטלער
שטעטס אס לאנער
רעפערטאטורטילע אונד ווערקשטעטע אס ארטע בעסטע אומטויש-בעדיגונגען. — פרייקאטאלאג גראמאפאן אונד פראנקא.
לעמבערג, טעלעפאן 2033, 11
קראקוי, טעלעפאן 641

ביום 1 להדש יולי 1909 נפתחו בלבוב עסקי
KREDIT-UNION
reg. Gen. m. b. H.
Lemberg, ul. Karola Ludwika 35
תכלית מוסד הבנק הזה של אגודת שותפים גדולה היא להרים המצב הכלכלי של יהודי גליציה כמתן הלוואות בזול, תמיכת כל התאמצות להסתדר, המתגלה באיזה מקצוע ומקום, וביהוד ביסוד מהסוגי-רעשיה ואגודות כלכלה מכל המינים ועזרה בדרך בנקים מרובים במפעלי עסקים של סוהרים ובעלי מלאכה יהודים.
הננו מזמינים את אחינו בכל מקום שהם, לקנות מניותינו בנות 200 כתרין (מלבד 10 כתרין לקרן השמורה)
ולהפקיד אצלנו פקדונות כסף
נגד 4 1/2 אחוזים ממאה עסקא.
הנהגת הקרדיט-אוינון בלבוב.

Newyorker Germania
Lebensversicherungsgesellschaft.
Versicherungsstand am Schlusse des Jahres 1905 K. 539,686,228.—
Stand der Activa laut Bilans Ende 1905 „ 176,528,370.—
Einkünfte von Assekuranz Prämien und Zinsen 1905 „ 30,748,986.—
Ueberschuss vom Jahresumsatz K. 2,215,336.— }
Reserven v. früheren Jahren für Dividende „ 11,718,647.— } „ 13,934,003.—
Folgende **Vorteile** bietet die **Newyorker Germania** ihren Versicherten:
1) Sie gewährt die ersten Dividenden schon nach Ablauf des ersten Jahres;
2) die Policen behalten ihren Wert nach 3 Jahren der Ausstellung sogar wenn die Versicherten durch Selbstmord oder Duell starben, und auch in Fällen, in welchen der Antrag objectiv falsche Deklaration enthält; 3) Reise um die ganze Erdkugel unterliegen keine besonderen Prämien; 4) ebenso brauchen im Kriegsfall die zu den Waffen Berufenen keine besonderen Prämien zu zahlen; 5) nach 3-jähriger Versicherung kann der Versicherte, bei Einstellung weiterer Entrichtung der Prämien, über die Polizza frei verfügen, gemäss der in der Polizza ersichtlichen Instruktion.
General-Agentur für Westgalizien:
Sigmund Gleitzmann, Krakau
Jasnagasse 5.
Agenten unter günstigsten Bedingungen gesucht.